

la discuția ce a avut-o Tęczyński cu Aias pașa, cînd polonul a atins și chestiunea Moldovei.

Întrebat dacă Rareș a încheiat pace cu regele polon, Tęczyński a răspuns că nu știe, deoarece a plecat din Polonia înainte de a se fi ajuns la vreun rezultat în privința aceasta; le-a spus totuși că domnul a trimis soli la rege, prin care a cerut, poate, și pacea, dar ce a urmat după aceea nu știe. Întrebat dacă el speră în încheierea acestei păci, le-a răspuns că, în condițiile dificile, pe care le propune voievodul, nu crede că se va ajunge la o înțelegere. Întrebat, care sînt aceste condiții, i-a informat că domnul cere restituirea tunurilor, steagurilor, prizonierilor, dar mai ales a Pocuției; din toate aceste condiții, el crede că s-ar putea accepta numai aceea ce se referă la schimbul reciproc de prizonieri.

După aceasta, Gritti i-a declarat, în numele său și al lui Aias pașa, că domnul Moldovei nu merită prietenia regelui, pentru că, deși învins, n-a încetat nicicînd să molesteze pe rege, și că ei îl consideră drept principalul dușman. Solul le-a răspuns că faptele și cursele voievodului sînt bine cunoscute regelui, dar că acesta le-a respins consecvent. Gritti și pașa i-au spus apoi că voievodul a făcut regelui mult mai mult rău decît le-a spus solul și că răul trebuie răsplătit prin rău. Solul le-a replicat că regele consideră pe voievod de vasal și feudatar al sultanului, de aceea el trebuie să țină seama în acțiunea sa împotriva domnului de pacea încheiată recent cu sultanul, care se resfrînge și asupra vasalilor acestuia.

Tęczyński le-a spus apoi că ar vrea să știe ce gînd are sultanul față de voievod și cum trebuie să procedeze regele cu acesta, în cazul cînd nu va pune capăt acțiunii sale dușmănoase împotriva regelui. Ei i-au răspuns că sultanul i-a însărcinat să-i spună în cel mai mare secret că este hotărît supus nimănui oportun, să pedepsească și să pună mîna pe voievod, care nu este ca, la timpul și care este tare plin de toate nelegiuirile, asigurînd prin aceasta Poloniei liniștea din partea Moldovei; în această privință sultanul se va înțelege cu regele; deocamdată însă dorește ca acesta să nu facă război lui Rareș, ci numai să-i respingă eventualele atacuri. Pelerinul polon i-a întrebat atunci dacă numai persoana voievodului este urîtă sultanului, sau dacă tot poporul moldovenilor, de la care sultanul ridică tributul, trebuie să ispășească. I s-a răspuns că s-a prevăzut ca populația Moldovei să nu piară, ci să dea tributul anual cuvenit sultanului, voievodul însă, ca un rebel și nesupus sultanului, va fi destituit și înlocuit. Tęczyński le-a cerut să-i spună cine va urma lui Rareș, căci regele vrea să știe dacă viitorul său vecin va fi mai bun și va păzi mai bine pacea decît acesta. I s-a răspuns că în ceea ce privește așezarea altui voievod în locul lui Rareș, sultanul se va înțelege cu regele înainte de a porni cu armele contra actualului domn și că va numi un voievod care să-i convină și regelui. Pentru ca Rareș să poată fi doborît cel mai lesne, sultanul va stărui să fie înconjurat și atacat din toate părțile. În acest scop, el a plănuit să trimită la timpul potrivit sangeaci siguri, cu armată și aparatul necesar de război, în timp ce Rareș va fi atacat și de Zapolya, care, după declarațiile lui Gritti și Aias pașa, îi îndura greu capriciile și stricăciunile pricinuite în Transilvania, precum și de domnul Țării Romînești, la porunca sultanului. În același timp nici tătarii nu vor întîrzia să năvălească asupra lui. Interlocutorii lui Tęczyński sperau că regele Poloniei îl va ataca și el, la cererea aceluiași sultan. Astfel, înconjurat din toate părțile, el va fi predat de poporul său în mîna sultanului; în caz contrar, poporul moldovean